

IO1 - Najlepsze praktyki w zakresie "okazjonalnego twórczego recyklingu". wśród OSÓB DOROSŁYCH

Spis treści:

Przegląd projektu
Gromadzenie danych
Dane demograficzne
Zwyczaje i zachowania związane z recyklingiem
Lista plusów i minusów
Zbiór najlepszych praktyk

October 2021

Przegląd projektu

W Europie każda osoba zużywa rocznie 16 ton materiałów, z czego 6 ton staje się odpadem. W ostatnich latach całkowita produkcja odpadów w UE wyniosła 2,5 mld ton rocznie, a tylko 36% z nich zostało poddanych recyklingowi. Przekształcanie odpadów w zasoby jest kluczem do gospodarki o obiegu zamkniętym, a podejście Unii Europejskiej do zarządzania odpadami opiera się na zapobieganiu i ponownym użyciu, recyklingu i odzysku. Zgodnie z tym, siódmy i ósmy ogólny [unijny program działań w zakresie środowiska naturalnego](#) wyznaczyły, między innymi, następujące cele priorytetowe dla polityki dotyczącej odpadów w UE: zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów oraz maksymalizacja recyklingu i ponownego wykorzystania; przedłużenie okresu użytkowania produktów oraz utrzymanie materiałów w cyklu gospodarczym tak długo, jak to możliwe.

W tym kontekście projekt "RecyclArt" ma na celu poprawę zdolności do zatrudnienia osób dorosłych poprzez zwiększenie ich umiejętności w dziedzinie recyklingu z kreatywnym projektowaniem poprzez opracowanie ponadnarodowego programu promocji działań w zakresie recyklingu odpadów.

Badanie przeprowadzone przez partnerstwo RecyclART

Rezultat 1 zawiera dobre praktyki w zakresie "okazjonalnego twórczego recyklingu" wśród osób dorosłych to analiza stanu wiedzy na temat okazjonalnego twórczego recyklingu; działań związanych tworzeniem nowych dóbr, materiałów dekoracyjnych, wychodząc od zestawu dostępnych materiałów odpadowych.

Wszystkie dane dotyczące zachowań związanych z recyklingiem oraz okazjonalnym, kreatywnym recyklingiem zostały zebrane przez partnerstwo RecyclART za pomocą kwestionariuszy, grup fokusowych i wywiadów. W to działanie zaangażowanych było wszystkich sześciu partnerów i w efekcie uzyskano 203 odpowiedzi; zorganizowano 7 grup fokusowych z 56 uczestnikami i przeprowadzono 8 wywiadów z 10 osobami.

Dane demograficzne

Wszystkie dane demograficzne były zbierane anonimowo. W tym celu, uczestnicy wypełniali kwestionariusz. Grupę respondentów stanowiły 144 kobiety (70,94%) i 59 mężczyzn (29,06%).

Z podziału na grupy wiekowe uczestników wynikał następujący rozkład:

- 72 osoby w wieku od 36 do 45 lat,
- 53 osoby w wieku od 46 do 60 lat,
- 40 osób w wieku od 25 do 35 lat,
- 22 osoby poniżej 24 roku życia.
- 16 osób w wieku powyżej 60 lat

Zwyczaje i zachowania związane z recyklingiem

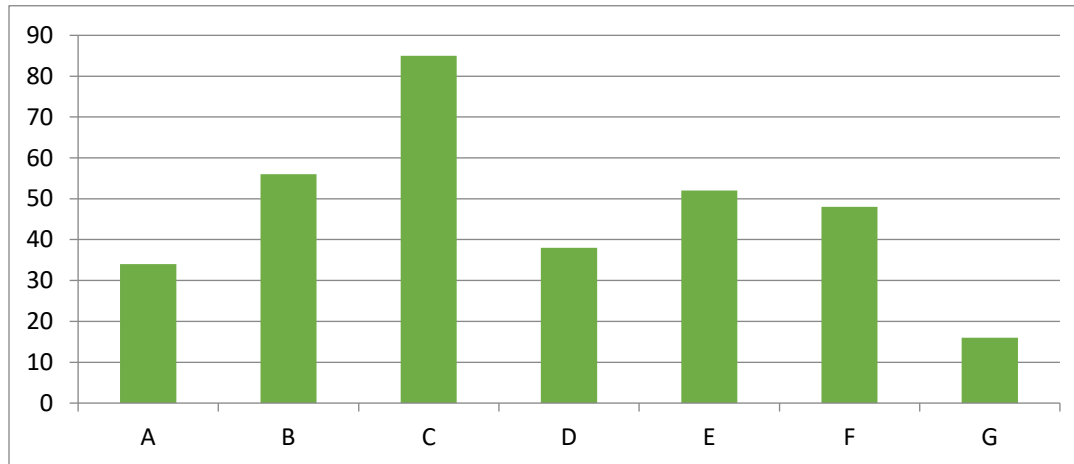
Każdy kraj jest inny, a wynikające z tego nawyki i zachowania związane z recyklingiem są również bardzo specyficzne i różne w zależności od kraju. Wśród krajów biorących udział w analizie, 83% respondentów realizuje recykling i 17% osób, które twierdzą, że nie prowadzą recyklingu.

Na pierwszym miejscu jako najbardziej przetworzony materiał znalazły się opakowania z papieru/tektury. Na drugiej pozycji, na równych poziomach, znalazły się szkło, plastik pet, inne tworzywa sztuczne, baterie i akumulatory. Aluminium, oleje i tekstylia znajdują się na trzecim miejscu. Najmniej przetworzoną kategorią jest stal, drewno i opony. Jeśli chodzi o częstotliwość recyklingu, 82,75% respondentów poddaje odpady recyklingowi codziennie, 6,9% co tydzień, 3,45% raz w miesiącu, a 6,9% odpowiedziało "nie wiem".

Każdy respondent ma swoją własną motywację do recyklingu. Większość uczestników badania, dokonując recyklingu, myśli o ochronie przyrody i ograniczonych zasobów naszej planety. Ponad połowa ankietowanych była podekscytowana ideą recyklingu jako sposobu na ratowanie życia oceanów.

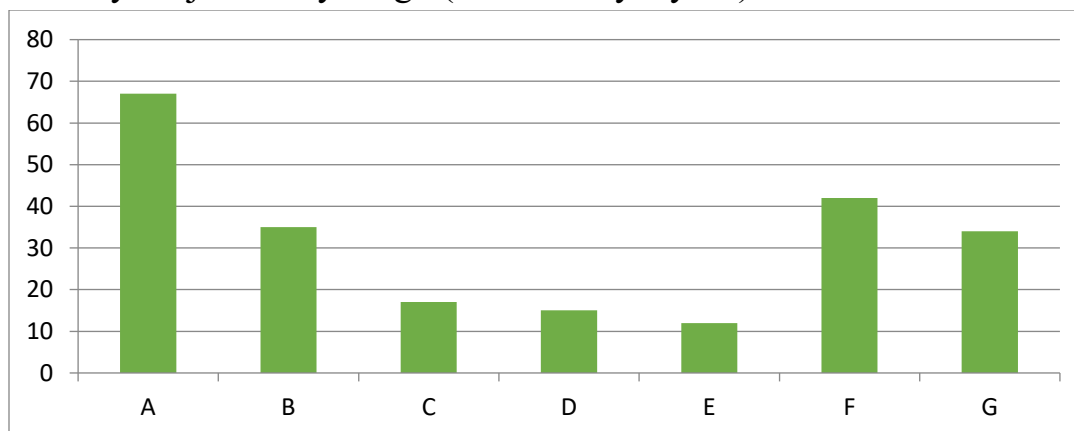
Zarówno zmniejszenie liczby składowisk odpadów, jak i istniejące problemy klimatyczne to kolejne dwa główne powody do niepokoju dla tych, którzy zajmują się recyklingiem. Niektórzy respondenci wskazywali na problemy ekonomiczne, twierdząc, że recykling może pomóc w ich rozwiązaniu. Jedna trzecia osób wskazała, że recykling powoduje dobre samopoczucie, a jednocześnie pozwala oszczędzać energię. Są respondenci, którzy odpowiedzieli, że stosują recykling, ponieważ jest to obowiązkowe. Uważają jednak, że recykling jest nieefektywny, a jego stosowanie trudne, ponieważ brakuje informacji, jest za mało pojemników na surowce wtórne i nie znają metod, dzięki którym mogliby ponownie wykorzystać to, co zwykle jest wyrzucane.

Motywacja do recyklingu (wielokrotny wybór)

- A - Recykling to oszczędność energii - 34 opinii
- B - Recykling zmniejsza liczbę składowisk odpadów - 56 opinii
- C - Recykling pozwala zachować zasoby i chroni dzikie zwierzęta - 85 opinii
- D - Recykling jest dobry dla gospodarki - 38 opinii
- E - Recykling pomaga w rozwiązywaniu problemów klimatycznych - 52 opinii
- F - Recykling sprawia, że czuję się lepiej - 48 opinii
- G - Recykling jest obowiązkowy zgodnie z prawem w moim kraju - 16 opinii

Demotywacja do recyklingu (wielokrotny wybór)

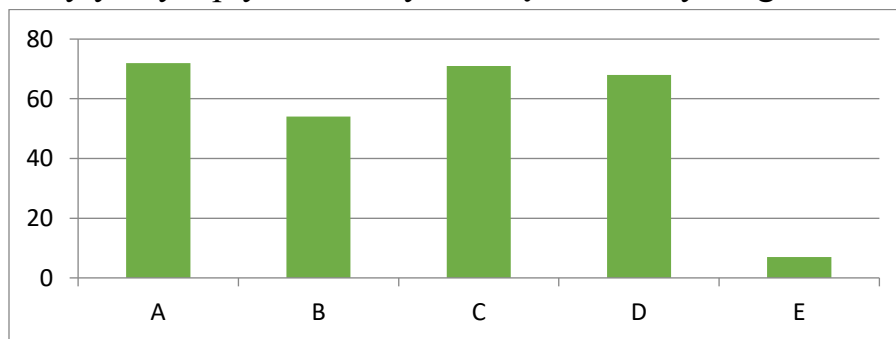

- A – Temat śmieci jest uciążliwy - 67 opinii
- B - Gdyby mi płacili, poddałbym się recyklingowi - 35 opinii
- C - Recykling nie robi różnicy. Więc po co to robić? - 17 opinii
- D - Jest to po prostu zbyt trudne do wykonania - 15 opinii
- E - Recykling jest nudny - 12 opinii
- F - Nie mam czasu na recykling - 42 opinii
- G - inne - 34 opinii

Mimo że ponad trzy czwarte wszystkich respondentów twierdzi, że przetwarza odpady, przyznają oni, że istnieją pewne powody, dla których są zdemotywowani i sfrustrowani recyklingiem. Wśród powodów, które demotywiają ich do recyklingu są: brak oddzielnych pojemników, brak informacji o ponownym wykorzystaniu odpadów, brak informacji o rezultatach recyklingu, brak pojemników na kompost, koszty recyklingu, rozczarowanie współobywatelami, którzy nie biorą udziału w recyklingu, skomplikowane opakowania, które utrudniają recykling, przekonanie, że recykling nie jest skuteczny lub nie jest wykonywany prawidłowo przez firmy zbierające odpady.

Mimo demotywacji i frustracji, głównie w stosunku do władz państwowych odpowiedzialnych za zarządzanie recyklingiem, istnieje silne poczucie świadomości w zakresie znaczenia recyklingu i możliwości przekształcania odpadów w nowe produkty (62,07% respondentów jest świadomych możliwości w porównaniu do 37,93% nieświadomych). Wynika to z chęci zrobienia czegoś, nawet na małą skalę. Ponad trzy czwarte respondentów uważa, że wiedząc, że z zebranych przez nich odpadów powstanie coś nowego, oraz mając świadomość jak wykorzystywać odpady, mogliby być o wiele bardziej zdeterminowani do recyklingu (67,88% respondentów deklaruje, że posiada produkty wytworzone z odpadów, 49,64% nie posiada takich produktów, a 30,66% nie wie, czy posiada takie produkty).

Pozytywny wpływ na nawyki związane z recyklingiem:

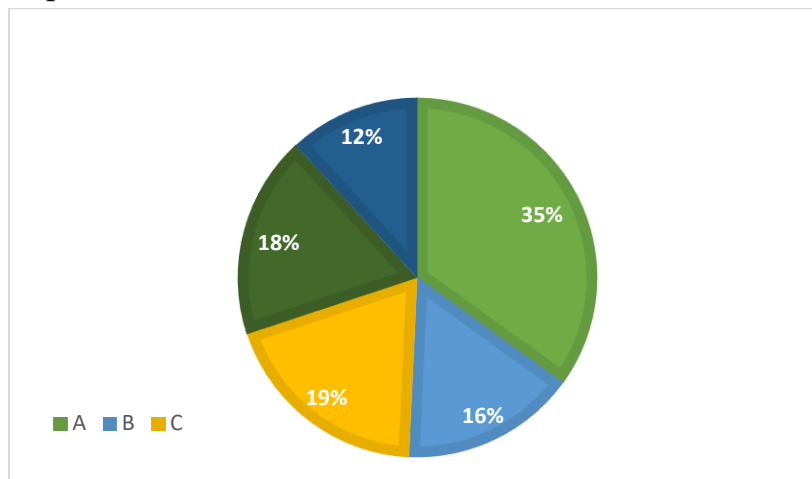

- A - Więcej pojemników na surowce wtórne - 72 opinie
- B - Należy zapewnić dostępność/widoczność pojemników za pomocą znaków - 54 opinie
- C - Świadomość, że z moich odpadów powstanie coś innego - 71 opinii
- D - Wiedza o tym, jak mogę ponownie wykorzystać odpady - 68 opinii
- E - inne - 7 opinii

Ponadto, wśród rzeczy, które mogłyby pozytywnie wpłynąć na nawyki recyklingowe są: bardziej korzystne przepisy, zniżki dla osób stosujących recykling, niska opłata śmieciowa lub więcej punktów do zbierania odpadów.

Ponad jedną trzecią respondentów (36,95%) zadeklarowała, że będzie kupować produkty wykonane z odpadów "kiedy to możliwe", kolejna jedna trzecia będzie kupować "często" (14,78%) lub "czasami" (20,69%), a mniej niż jedna trzecia będzie kupować "rzadko" (18,23%) lub "nigdy" (9,36%). Choć ponad jedna trzecia respondentów jest skłonna kupować produkty wykonane z odpadów, to jednak panuje powszechne przekonanie, że wszystkie produkty wykonane z odpadów są droższe od zwykłych i nie wszyscy respondenci są skłonni płacić za nie więcej.

Odpowiedzi dotyczące skłonności do zapłacenia więcej za produkt wykonany z odpadów:

A - tak, gdy jest to możliwe (35%)

B - tak, często (16%)

C - tak, czasami (19%)

D - tak, ale rzadko (18%)

E - nie, nigdy (12%)

Jeśli chodzi o znajomość firm, które sprzedają towary/produkty wykonane z odpadów, często wymieniane są takie nazwy jak H&M, Coca Cola, Ikea, Decathlon, Zara, Lidl, Levi's, World Wildlife Fund, Adidas, Calzedonia.

Lista plusów i minusów

Podczas grup fokusowych i wywiadów, w trakcie swobodnych dyskusji, wyłoniły się bardziej szczegółowe opinie i przemyślenia uczestników, o dużym znaczeniu, które odczyły recyklingu i okazjonalnego twórczego recyklingu.

Ważne stwierdzenia wskazujące na punkt widzenia konsumentów na temat recyklingu, dóbr z recyklingu i dóbr z odpadów zostały zebrane w dwóch kategoriach, w zależności od tego, czy są one pozytywne (ZA) czy negatywne (PRZECIW).

Poniżej przedstawiono najistotniejsze wypowiedzi, uzyskane w trakcie grup fokusowych i wywiadów:

ZA:

- ✓ *Jest to "coś dobrego" dla ochrony środowiska i zapewnienia lepszej przyszłości następnym pokoleniom.*
- ✓ *Czuję się lepiej wiedząc, że coś udało przetworzyć i dodatkowo koszty są zaoszczędzone.*
- ✓ *Relaksujące zajęcie i poprawia kreatywność ludzi.*
- ✓ *Ochrona środowiska i pomoc faunie oceanów w przetrwaniu.*
- ✓ *Zmieniły się trendy w projektowaniu. Zwraca się uwagę na ponowne wykorzystanie zasobów.*
- ✓ *Globalny trend - ludzie są coraz bardziej świadomymi konsumentami.*
- ✓ *Potencjał edukacyjny młodzieży w zakresie świadomości ekologicznej i materiałowej.*

PRZECIW:

- ✓ *Brak wiedzy na temat recyklingu i brak motywacji do jego stosowania.*
- ✓ *Inicjatywy recyklingu poprzez sztukę nie są postrzegane jako narzędzie do rozwiązania problemów z zatrudnieniem oraz ochroną środowiska.*
- ✓ *Recykling poprzez sztukę nie może być postrzegany jako działalność zawodowa, podczas gdy od ludzi wymaga się, aby doskonalili swoje kwalifikacje w kierunku "prawdziwego" (w domyśle bardziej dochodowego) zawodu.*

- ✓ *Jeśli zaczniesz zajmować się recyklingiem zawodowo, dość trudno jest się z tego utrzymać.*
- ✓ *Przedmioty z recyklingu są droższe od zwykłych.*
- ✓ *Problemy z wdrażaniem prawa w zakresie gospodarki odpadami, oraz brak współpracy firm z instytucjami, które zarządzają odpadami i środowiskiem*
- ✓ *Recykling poprzez sztukę nie może przynieść tak wspaniałych efektów, jakie są potrzebne środowisku. Musi on być częścią większej inicjatywy.*
- ✓ *Wszystkim inicjatywom podejmowanym przez organizacje pozarządowe brakuje trwałości i oddziaływania w dłuższej perspektywie czasowej.*
- ✓ *Brak pieniędzy i miejsc na realizację takich działań, na przekształcanie odpadów w nowe produkty.*
- ✓ *Nie istnieją żadne przepisy prawne ani dotacje, które mogłyby zachęcić do recyklingu.*

Zbiór dobrych praktyk

W trakcie pierwszej fazy realizacji projektu RecyclART zebrano 20 dobrych praktyk.

IO1-Albania_01_RecycledJeans - Produkcja i sprzedaż toreb na zakupy i akcesoriów wykonanych z przetworzonego jeansu.

IO1-Albania_02_GlassOltaDokle - Szklane butelki, słoiki i inne szklane pojemniki z recyklingu są rysowane i ozdabiane ornamentami, które dają każdej butelce, słoikowi lub innemu pojemnikowi nowe życie.

IO1-Albania_03_Agencja AULEDA - Agencja AULEDA wzmacnia i promuje zrównoważony i wszechstronny rozwój dystryktu Vlora.

IO1-Albania_04_ArtPasticRecycle - Wniosek miał na celu wprowadzenie jednego z najbardziej innowacyjnych działań w celu przezwyciężenia bardzo złożonego problemu zanieczyszczenia środowiska i wykorzystania/recyklingu odpadów.

IO1-Greece_01_JewelryComputerWaste - Biżuteria wykonana z ponownie wykorzystanych części komputerowych.

IO1-Grecja_02_PlastikourgeioLabAndShop - PLASTIKOURGEIO LAB and SHOP to zarówno warsztat recyklingu-odzysku-utylizacji jak i sklep. Tworzą i

oferują zastawę stołową do domu, biura, na wakacje, biwak, piknik z myślą o produktach ekologicznych, przyjaznych człowiekowi i środowisku, będących alternatywą dla plastikowych przedmiotów, których używamy na co dzień. W sklepie tym można również znaleźć przedmioty dekoracyjne i codziennego użytku, wykonane w pracowni. Są oni członkami greckiego oddziału międzynarodowej społeczności Precious plastic.

IO1-Grecja_03_BlueCycle - BlueCycle to program gospodarki niebieskiej i o zamkniętym obiegu, którego celem jest utylizacja tworzyw sztucznych pochodzących z rybołówstwa i żeglugi. Celem jest stworzenie wysokiej jakości surowca, nadającego się do ponownego wykorzystania w przemyśle oraz promowanie holistycznego podejścia do rozwiązania problemu odpadów z tworzyw sztucznych trafiających do morza. Program BlueCycle działa pod auspicjami Fundacji Aikaterini Laskaridis.

IO1-Grecja_04_2plus1equals2 - "2WO+1NE=2" to etyczna marka odzieży designerskiej.

IO1-Grecja_05_Halkyon - Recykling resztek pochodzących z przyrody.

IO1-Greece_06_RecycleAtSource - Recykling zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego - WEEE.

IO1-Greece_07_FabricRepublic - Recykling odzieży i tkanin. Fabric Republic to innowacyjny i zintegrowany system zarządzania nadwyżkami odzieży, który koncentruje się na współczesnych potrzebach społecznych, zrównoważonym rozwoju i trwałości.

IO1-Italy_01_FiorDiIdeeInBarattolo - Produkty handmade, wykonane z odpadów i naturalnych kwiatów.

IO1-Italy_02_ChristmasDecorations - Dekoracje świąteczne wykonane z potłuczonego szkła.

IO1-Italy_03_FlowerPots- Doniczki na kwiaty z wykorzystaniem starych ręczników.

IO1-Poland_01_KapsArt - Jest to jedna z marek, która wyspecjalizowała się w upcyklingu kapsulek od kawy Nespresso.

IO1-Poland_02_PracowniaMozaiki - Pracownia Mozaiki została założona przez artystę kilka lat temu. Mieści się w wyjątkowym otoczeniu Księżego Młyna - kompleksu fabryczno-rezydencjonalnego nad Jasieniem, wybudowanego w XIX wieku przez Karola Scheiblera, najbogatszego łódzkiego przemysłowca. Pracownia Mozaiki specjalizuje się w unikatowej biżuterii z mikromozaiką. Oprócz tego w Pracowni Mozaiki mieści się galeria, prowadzone są warsztaty artystyczne i pokazy mozaiki.

IO1-Poland_03_UpLife - Up life to nazwa Fundacji i marka produktów, które są rozwijane przez tę organizację. Misją organizacji jest realizacja świadomości ekologicznej w działaniu (warsztaty artystyczne upcyklingu, warsztaty kulinarne z kuchni warzywnej) oraz w profilaktyce zdrowotnej (treningi slow jogging). Fundacja została założona w 2017 roku przez dwie kobiety o zainteresowaniach artystycznych..

IO1-Romania_01_CapsCarpet - Dywan z plastikowych nakrętek od butelek. Plastikowe nakrętki od butelek są używane do tworzenia dywanów o różnych kształtach i kolorach. Kapsle w tym samym kolorze lub w różnych kolorach mogą być używane do tworzenia różnorodnych modeli.

IO1-Romania_02_PlasticBottleDeco - Sprytne pomysły na wykorzystanie plastikowych butelek.

IO1-Romania_03_ArtisanalSoap - Produkcja tego typu domowego mydła, którego głównym składnikiem jest użyty olej, jest bardzo dobra zarówno dla skóry i odzieży, jak i dla ochrony środowiska.

Uwaga - Do niniejszego raportu dołączono, jako osobne dokumenty, 20 zebranych dobrych praktyk, o których mowa powyżej.